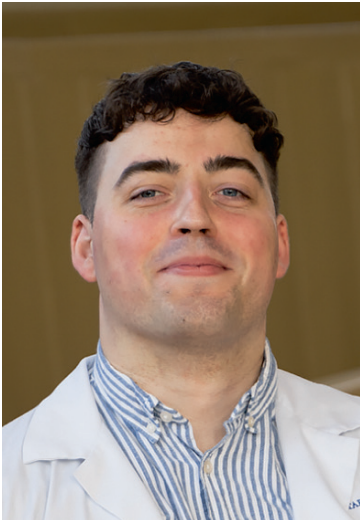

Täisverel põhineva massiivse transfusiooni mõju traumapatsientide elulemusele*

Martin Kivilo –
Põhja-Eesti Regionaalhaigla
kirurgiikliiniku üldkirurgia
I aasta arst-resident

Retrospektiivse uurimuse eesmärk oli võrrelda ainult verekomponentidel põhineva ja täisverel põhineva massiivse transfusiooni mõju traumapatsientide elulemusele. Uuringusse kaasati kõik USA Oklahoma Ülikooli haigla traumakeskuses massiivse transfusiooni protokoll (MTP) alusel täisverd või verekomponente vajanud vähemalt 18aastased patsiendid ajavahemikul jaanuarist 2021 kuni juunini 2023.

Selle aja jooksul sai MTP alusel täisverd 480 patsienti ja ainult verekomponente 547 patsienti. See, kas patsient sai täisverd, sõltus paljudest teguritest (täisvere kättesaadavusest tol hetkel, vastutava arsti otsusest, naissoost jm), kuid kuna uuring oli retrospektiivne, siis neid tegureid analüüsil ei arvestatud. Rühmade statistiliseks võrdlemiseks kasutati rühmade erinevusi arvestavat statistilist mudelit (*propensity score weighted analysis*), mille eesmärk on minimeerida segavate muutujate mõju statistilisele analüüsile. Selline mõju tekib, kui rühmad ei ole moodustatud juhuslikustamise teel.

Lõplik transfusioonistrateegiate võrdlemine toimus alarühmade tasemel (traumamehhanismiks penetreeriv või tömp trauma).

Kokkuvõttes leiti, et penetreeriva trauma korral vähendab täisverel põhineva massiivse transfusiooni kasutamine haiglasuremust (riskisuhe 0,36; 95% uv 0,15–0,89; $p = 0,027$). Suremuse langust nähti nii 24 tunni, 7 päeva kui ka 30 päeva jooksul. Tõmbi trauma korral erinevust suremuses ei täheldatud.

Tegemist on esimese uuringuga, mis näitas täisvere kasutamise paremust penetreeriva trauma korral ja ka pikemaajalise (30 päeva) suremuse vähenemist. Kuna uuring ei olnud prospektiivne ega juhuslikustatud, ei ole võimalik teha lõplikke järeldusi täisvere kasutamise paremuse kohta.

REFEREERITUD

Acharya P, Garwe T, Vesely SK, Janitz A, Peck JD, Celii A. The effect of whole blood resuscitation on in-hospital mortality: A propensity score weighted analysis of patients treated at a Level I trauma center. *J Trauma Acute Care Surg* 2025;98:127–34.

* Ette kantud Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiikliiniku *Journal Club* 14. jaanuaril 2025.